

ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม
THE ADMINISTRATOR'S READINESS AND THE OPERATING
STANDARD PERFORMANCE OF CHILD DEVELOPMENT CENTER
IN NAKHON PATHOM SUB-DISTRICT ADMINISTRATION ORGANIZATION

พิศมัย เจริญลักษณ์¹

สำเริง อ่อนสัมพันธุ์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมจำนวน 75 ศูนย์ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาที่เป็น คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหัวหน้าศูนย์หรือครูผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งสิ้น 375 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ตามทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (situational leadership theory) ของเฮอร์เชย์และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard) และการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ความสามารถ เรียงลำดับตามตัวแปรย่อย ได้แก่ ความเข้าใจ ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ ความเต็มใจ เรียงลำดับตามตัวแปรย่อย ได้แก่ ด้านความมั่นคง ความมุ่งมั่น ความมั่นใจ และแรงจูงใจในความสำเร็จ 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก 5 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการ กิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานที่ 6 ด้านการส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 3) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Abstract

The purposes of this research were find 1) the readiness of the child development center administrator in Nakhon Pathom Sub-district Administration Organization, 2) the operating standard performance of the child development center in Nakhon Pathom Sub-district Administration Organization, and 3) the relationship between the administrator's readiness and the operating standard performance of the child development center in Nakhon Pathom Sub-district Administration

¹ นักศึกษาปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Organization. The sample of the research were 75 child development centers in Nakhon Pathom Sub-district Administration Organization. The respondents were parents, students, local representatives, the administrators of the Sub-district Administrative Organization, and educational experts board committee and the administrators of the child development centers or teachers in charge of students, with the total of 375 respondents. The research instrument was a questionnaire regarding the readiness of the child development center administrator, developed from situational leadership theory of Hersey and Blanchard and the operating standard performance of the child development center of the Department of Local Administration. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and Pearson's product – moment correlation coefficient.

The results demonstrated as follows: 1) The readiness of the child development center administrators in Nakhon Pathom Sub-district Administration Organization in overall and each aspect were at a high level; ranking from the highest to the lowest mean; ability : knowledge, understanding, skill, experience; and willingness : security, commitment, confidence, achievement motivation. 2) The operating standard performance of the child development center in Nakhon Pathom Sub-district Administration Organization in overall was at high level. Considering each aspect; 5 were found at high level : standard 1 management, standard 2 personnel, standard 3 building environment and security, standard 4 academic and activity of curriculum, standard 5 participation and supporting from community and 1 aspect was at medium level : standard 6 enhance child development network. 3) The relationship between the administrator's readiness and the operating standard performance of the child development center in Nakhon Pathom Sub-district Administration Organization was found at .01 level of statistical significance.

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการเตรียมเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต โดยอาศัยองค์การภาคี ต่างๆ เช่น สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา หรือองค์กรอื่นๆ ช่วยสนับสนุนให้สามารถเรียนรู้และปรับตัวในการดำเนินชีวิตให้เข้ากับสังคมที่ตนอยู่ได้อย่างมีความสุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ได้บัญญัติถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในหมวดที่ 5 แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ส่วนที่ 4 แนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม มาตรา 80(3) พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความต้องการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมและยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (รุ่ง แก้วแดง, 2543 : 3) ซึ่งจากรายงานความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา พบว่า เด็กปฐมวัยส่วนใหญ่ มีพัฒนาการด้านร่างกายและด้านสังคมอยู่ในระดับดีมาก แต่พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและด้านอารมณ์อยู่ในระดับน้อยกว่าด้านอื่นซึ่งจำเป็นต้องมีการพัฒนาโดย

บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นั่นก็คือหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูผู้ดูแลเด็ก ต้องดำเนินการพัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้กำหนดไว้ (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : 108-109) ในขณะที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์ไว้ว่าต้องมาจากครูผู้ดูแลเด็กที่มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือปฐมวัย ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปีและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหัวหน้าศูนย์ต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมทั้งจะขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมุ่งไปสู่มาตรฐานและส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กให้ครบทุกด้าน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป. : 15)

โดยเฉพาะอย่างยิ่งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งในจังหวัดนครปฐม รวมทั้ง 7 อำเภอ มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ถึง 116 ศูนย์ การศึกษาความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล

ในจังหวัดนครปฐม เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการคัดเลือกและจัดคนลงสู่ตำแหน่งงานได้อย่างถูกต้องต่อไป

ปัญหาของการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาและด้านอารมณ์อยู่ในระดับต่ำ
2. หัวหน้าศูนย์ขาดความพร้อมในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. หัวหน้าศูนย์ยังไม่สามารถบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐาน
4. หัวหน้าศูนย์ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อทราบการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้อาศัยกรอบแนวคิดด้านความพร้อมของบุคคลของเฮร์เซย์และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard) ที่กล่าวว่า องค์กรประกอบของความพร้อมตามทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (situational leadership theory) มีองค์ประกอบที่สำคัญ 2 ประการ คือ ความสามารถ (ability) และความเต็มใจ (willingness) ที่จะกำหนดพฤติกรรมในการทำงานตามหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ (Paul Hersey and Kenneth H. Blanchard, 1993 : 189-190) และมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นซึ่งกำหนดไว้ 6 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณและด้านการบริหารบุคลากร 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้าน

อาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ซึ่งแบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านอาคารสถานที่ ด้านสิ่งแวดล้อมและด้านความปลอดภัย 4) มาตรฐาน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ซึ่งแบ่งออกเป็น 10 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดประสบการณ์/การจัดกิจกรรมประจำวัน ด้านการเขียนแผนการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและนวัตกรรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านโภชนาการ ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการประเมินคุณภาพภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 6) มาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป. : 1-58)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เป็นขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการวิจัย โดยการศึกษาสภาพปัญหาจากเอกสารต่างๆ ข้อมูลทางสถิติ รายงานต่างๆ พร้อมทั้งศึกษาวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับคำরাวิชาการ เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ งานวิจัยต่างๆ และจัดทำโครงร่างงานวิจัย เสนอต่อภาควิชา เพื่อขออนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย เป็นขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ รับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ แก้ไขข้อบกพร่องของเครื่องมือ และนำเครื่องมือไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล วิเคราะห์และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 รายงานการวิจัย เป็นการนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดทำรายงานการวิจัย นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแก้ไข นำเสนอผลการวิจัยต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องตามที่คณะกรรมการเสนอแนะ แล้วจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม จำนวน 116 ศูนย์ แบ่งตามเขตอำเภอ 7 อำเภอ ได้แก่

อำเภอเมือง 26 ศูนย์ อำเภอดอนตูม 10 ศูนย์ อำเภอสามพราน 13 ศูนย์ อำเภอนครชัยศรี 28 ศูนย์ อำเภอ บางเลน 17 ศูนย์ อำเภอกำแพงแสน 19 ศูนย์ อำเภอพุทธมณฑล 3 ศูนย์

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของเครซีและมอร์แกน (Robert Krejcie V. and Daryle W. Morgan, 1970 : 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 92 ศูนย์ จากนั้นผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) โดยจำแนกตามอำเภอ เพื่อให้ได้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละอำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีจำนวน 5 คน ประกอบไปด้วย คณะกรรมการบริหารศูนย์ที่เป็นตัวแทน ผู้ปกครองนักเรียน ผู้แทนชุมชน ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาและหัวหน้าศูนย์หรือผู้ดูแลเด็กที่รักษาราชการแทนหัวหน้าศูนย์ รวมผู้ให้ข้อมูล 460 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง

ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ (X_{tot}) ตามแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (situational leadership theory) ของเฮอร์เชย์และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard) ประกอบด้วย 2 ตัวแปรย่อย ดังนี้

1. ความสามารถ (ability) (X_1) ความสามารถ (ability)หรือความพร้อมในการทำงาน (job readiness)

ประกอบด้วย

1.1 ความรู้ (knowledge) (X_{11}) คือ ความรู้ความเข้าใจเนื้อหา รู้วัตถุประสงค์และเป้าหมายของการทำงาน

1.2 ความเข้าใจ (understanding) (X_{12}) คือ ความเข้าใจหน้าที่ความรับผิดชอบและวิธีปฏิบัติงาน

1.3 ทักษะ (skill) (X_{13}) คือ ทักษะการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการ การวางแผน ปฏิบัติงานการเลือกวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพ

1.4 ประสบการณ์ (experience) (X_{14}) คือ ประสบการณ์ในการวางแผน การจัดองค์กร การตัดสินใจ การติดต่อสื่อสาร การแจ้งข่าวสารข้อมูล ตลอดจนการทำความเข้าใจอันเป็นพื้นฐานของการทำให้พฤติกรรมของกลุ่มรวม

กันเป็นหนึ่งเดียว

2. ความเต็มใจ (willingness) (X_2) ความเต็มใจ (willingness) เป็นความพร้อมด้านจิตวิทยา (psychological readiness) คือ ความเต็มใจหรือแรงจูงใจที่จะทำงานให้สำเร็จ โดยอาศัยปัจจัยที่เกี่ยวกับ

2.1 ความมุ่งมั่น (commitment) (X_{21}) คือ ความเสียสละเวลาให้กับงาน การไม่ละทิ้งงาน มานะ บากบั่น จนสำเร็จ ทุมเทให้กับงานแม้มีใช้เวลาปฏิบัติงาน

2.2 ความมั่นใจ (confidence) (X_{22}) คือ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเข้าสังคม ความ เป็นผู้นำ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ทักษะการบริหาร

2.3 แรงจูงใจในความสำเร็จ (achievement motivation) (X_{23}) คือ การกระตุ้นให้ สมาชิก ในกลุ่มทำงาน ส่งเสริมให้ใช้ความรู้ความสามารถ

2.4 ความมั่นคง (security) (X_{24}) คือ ความมีวินัยในตนเอง การปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีความ จริงใจ ช่วยเหลือผู้อื่น ความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง

ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) ประกอบด้วย 6 ตัวแปรย่อยดังนี้

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_1)

2. มาตรฐานด้านบุคลากร (Y_2)

3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย (Y_3)

4. มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร (Y_4)

5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากชุมชน (Y_5)

6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_6)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น จำนวน 1 ฉบับ จำแนกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ (X_{tot}) โดยผู้วิจัยนำมาจากแนวคิดทฤษฎีภาวะผู้นำตามสถานการณ์ (situational leadership theory) ของเฮร์เชย์และบลันชาร์ด (Hersey and Blanchard)

ตอนที่ 3 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนและด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาพัฒนาเครื่องมือโดยการปรึกษาอาจารย์ ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามโดยการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขสำนวนภาษาและเนื้อหา พิจารณาค่า IOC (Index of item objective congruence) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.5 – 1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 6 ศูนย์ ผู้ให้ข้อมูลศูนย์ละ 5 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำคะแนนที่ได้กลับมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ได้เท่ากับ .913

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยทำบันทึกถึงบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ผ่านภาควิชาบริหารการศึกษาเพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
2. ส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์และด้วยตนเอง
3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำมาวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์เพื่อคำนวณค่าทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage)

2. วิเคราะห์ระดับของความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (John W. Best, 1970 : 87)

3. การวิเคราะห์ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product – moment correlation coefficient)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 92 ศูนย์ จำนวน 460 ฉบับ ได้รับกลับคืนมา 75 ศูนย์ จำนวน 375 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.52 แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 66.93 เป็นเพศชาย จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 33.07 มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 41.34 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 14.13 ระดับการศึกษาสูงสุด การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า มากที่สุด จำนวน 225 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 สาขาวิชาที่สำเร็จมากที่สุด สาขาอื่นๆ จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.53 สาขาการศึกษาปฐมวัยหรืออนุบาลศึกษา น้อยที่สุด จำนวน

103 คน คิดเป็น 27.47 คน ตำแหน่ง คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ที่เป็นตัวแทนผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการบริหาร ศูนย์ที่เป็นผู้แทนชุมชน คณะกรรมการบริหารศูนย์ที่เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองท้องถิ่น คณะกรรมการบริหารศูนย์ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา และหัวหน้าศูนย์หรือผู้ปฏิบัติราชการแทน เท่ากัน จำนวนกลุ่มละ 75 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในตำแหน่ง ประสบการณ์มากกว่า 6 ปี มากที่สุด จำนวน 146 คน คิดเป็น ร้อยละ 38.93 ประสบการณ์ 4-6 ปี น้อยที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 17.34

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่า ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$, S.D. = .78) และเมื่อพิจารณารายละเอียดพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

เลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ความสามารถ ($\bar{X}=4.00$, S.D. = .77) ความเต็มใจ ($\bar{X}=3.95$, S.D. = .79) เมื่อพิจารณารายละเอียดความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความสามารถ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, S.D. = .77) และเมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความเข้าใจ ($\bar{X}=4.31$, S.D. = .64) ความรู้ ($\bar{X}=4.19$, S.D. = .74) ทักษะ ($\bar{X}=3.83$, S.D. = .84) ประสบการณ์ ($\bar{X}=3.68$, S.D. = .84) และเมื่อพิจารณารายละเอียดความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความเต็มใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, S.D. = .79) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความมั่นคง ($\bar{X}=4.28$, S.D.= .67) ความมุ่งมั่น ($\bar{X}=4.08$, S.D. = .83) ความมั่นใจ ($\bar{X}=3.85$, S.D. = .80) แรงจูงใจในความสำเร็จ ($\bar{X}=3.59$, S.D. = .84)

(n = 75)

ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ความสามารถ/ความพร้อมในการทำงาน (X_1)	4.00	.77	มาก
	1.1 ความรู้ (X_{11})	4.19	.74	มาก
	1.2 ความเข้าใจ (X_{12})	4.31	.64	มาก
	1.3 ทักษะ (X_{13})	3.83	.84	มาก
	1.4 ประสบการณ์ (X_{14})	3.68	.84	มาก
2.	ความเต็มใจ/แรงจูงใจ (X_2)	3.95	.79	มาก
	2.1 ความมุ่งมั่น (X_{21})	4.08	.83	มาก
	2.2 ความมั่นใจ (X_{22})	3.85	.80	มาก
	2.3 แรงจูงใจในความสำเร็จ (X_{23})	3.59	.84	มาก
	2.4 ความมั่นคง (X_{24})	4.28	.67	มาก
รวม (X_{tot})		3.98	.78	มาก

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$, S.D. = .33) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 5 มาตรฐานอยู่ในระดับมากและ 1 มาตรฐานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย

ดังนี้ มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X}=4.40$, S.D. = .57) มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.37$, S.D. = .50) มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ($\bar{X}=4.0$, S.D. = .30) มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ($\bar{X}=4.06$, S.D. = .41) มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ($\bar{X}=3.54$, S.D. = .44) และมาตรฐานที่ 6 ด้านการส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ($\bar{X}=3.26$, S.D. = .56) ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง

(n = 75)

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ(Y_1)	4.40	.57	มาก
2.	มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร(Y_2)	4.37	.50	มาก
3.	มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.06	.30	มาก
4.	(Y_3)	4.06	.41	มาก
5.	มาตรฐานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร (Y_4)	3.54	.44	มาก
6.	มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน(Y_5)	3.26	.56	ปานกลาง
	มาตรฐานที่ 6 ด้านการส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย(Y_6)			
รวม (Y_{tot})		3.95	.33	มาก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม พบว่า ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ (X_{tot}) กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมในภาพรวม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ค่าความสัมพันธ์ = .654 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาความพร้อมของหัวหน้าศูนย์รายด้าน พบว่า

1) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ ด้านความสามารถ (X_1) กับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (ค่าความสัมพันธ์ = .663) เมื่อจำแนกรายละเอียดของ ความพร้อมด้านความสามารถ พบว่า ด้านความรู้ (X_{11}) กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในระดับสูง (ค่าความสัมพันธ์ = .782) ในขณะที่ด้านความเข้าใจ (X_{12}) ด้านทักษะ (X_{13}) และด้านประสบการณ์ (X_{14}) กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

2) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ ด้านความเต็มใจ (X_2) กับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Y_{tot}) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (ค่าความสัมพันธ์ = .600) เมื่อจำแนกรายละเอียดของความพร้อมด้านความเต็มใจ พบว่า มีความสัมพันธ์ใน

ระดับปานกลางทุกด้าน

3) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ (X_{tot}) กับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($Y_1 - Y_6$) สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง (ค่าความสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง .357 - .679)

4) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ ด้านความสามารถในเรื่องความรู้ (X_{11}) กับมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (Y_5) มีความสัมพันธ์ระดับสูง (ค่าความสัมพันธ์ = .713) ในขณะที่ความพร้อมของ หัวหน้าศูนย์ด้านความสามารถในเรื่องความรู้ (X_{11}) กับมาตรฐาน ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_6) มีความสัมพันธ์ระดับต่ำ (ค่าความสัมพันธ์ = .175)

5) ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ ด้านความเต็มใจ (X_2) กับมาตรฐานด้านบุคลากร (Y_2) มีความสัมพันธ์ ในระดับต่ำ (ค่าความสัมพันธ์ = .262) เช่นเดียวกับความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ ด้านความเต็มใจ ในเรื่องความมั่นใจ (X_{22}) กับมาตรฐานด้านบุคลากร (Y_2) , ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความเต็มใจ ในเรื่องแรงจูงใจในความสำเริง (X_{23}) กับมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ (Y_1) มาตรฐานด้านบุคลากร (Y_2) และมาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย (Y_3) มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ รวมถึงความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความเต็มใจ ในเรื่องความมั่นคง (X_{24}) กับมาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (Y_6) มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

(n=75)

ตัวแปร	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y _{tot}
X ₁	.452**	.416**	.507**	.514**	.638**	.416**	.663**
X ₁₁	.677**	.540**	.608**	.640**	.713**	.175**	.782**
X ₁₂	.403**	.317**	.441**	.405**	.597**	.380**	.569**
X ₁₃	.403**	.317**	.441**	.405**	.597**	.380**	.569**
X ₁₄	.370**	.480**	.502**	.582**	.574**	.522**	.677**
X ₂	.446**	.262**	.315**	.511**	.684**	.340**	.600**
X ₂₁	.129	.015	.087	.341**	.578**	.489**	.378**
X ₂₂	.385**	.294**	.367**	.460**	.634**	.307**	.566**
X ₂₃	.225**	.221**	.260**	.480**	.568**	.433**	.504**
X ₂₄	.654**	.342**	.361**	.540**	.659**	.158**	.650**
X _{tot}	.463**	.357**	.434**	.529**	.679**	.394**	.654**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ความสามารถและความเต็มใจ

เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านความสามารถ พบว่า โดยภาพรวมและในรายละเอียด อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความเข้าใจ, ความรู้, ทักษะและประสบการณ์ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายละเอียดด้านความเต็มใจ พบว่า โดยภาพรวมและในรายละเอียดอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ความมั่นคง, ความมุ่งมั่น, ความมั่นใจและแรงจูงใจในความสำเร็จตามลำดับ

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มี 5 มาตรฐานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสามารถเรียงลำดับมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้มาตรฐานที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ , มาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากร, มาตรฐานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย, มาตรฐาน

ที่ 4 ด้านวิชาการกิจกรรมตามหลักสูตร, มาตรฐานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ในส่วนของมาตรฐานที่ 6 ด้านการส่งเสริมพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง

3. ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัย พบว่า ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม เป็นบุคคลที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคัดเลือกและบรรจุแต่งตั้งจากผู้ดูแลเด็กที่มีความรู้ความสามารถ สำเร็จการศึกษาในสาขาปฐมวัยหรือสาขาทางการศึกษา ทั้งเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานหรือเคยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการทำงานดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยของท้องถิ่นมาเป็นเวลานานพอสมควร จึงมองเห็นแนวทางในการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ค่อนข้างดี ประกอบกับ การบรรจุแต่งตั้งมีหลักการและวิธีการคัดเลือกที่เป็นมาตรฐาน การได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีตำแหน่งเทียบเท่ากับตำแหน่งบริหารในสถานศึกษา ก่อให้เกิดความ

ภาคภูมิใจ ส่งผลทำให้เกิดความเต็มใจในการปฏิบัติงานในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สำเร็จ ด้วยความมุ่งมั่น เสียสละเวลาให้กับงาน มีมานะมุ่งมั่นจนสำเร็จ มีความมั่นใจ เชื่อมมั่นในตนเอง มีความเป็นผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์และทักษะการบริหาร มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติตามกฎหมาย มีความจริงใจ ซื่อสัตย์ ไม่คดโกง สอดคล้องกับที่เฮอร์เชย์ และบลันชาร์ด (Paul Hersey and Kenneth H. Blanchard, 1993 : 189-190) ได้ให้ความหมายความพร้อมไว้ว่า หมายถึง ความสามารถและความเต็มใจที่จะทำงานหรือกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย

ส่วนความพร้อมในด้านความสามารถในการทำงาน ซึ่งประกอบไปด้วยความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และประสบการณ์ นั้นอยู่ในระดับมากทุกด้าน อาจเนื่องมาจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัย ของท้องถิ่นมาเป็นเวลานาน ส่งผลให้มีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหา วัตถุประสงค์และเป้าหมายของงาน เข้าใจ หน้าที่ความรับผิดชอบและวิธีการปฏิบัติงาน มีทักษะการปฏิบัติงาน และมีประสบการณ์ในการวางแผนงาน การจัดองค์กรเป็นอย่างดี นอกจากนั้นการสำเร็จการศึกษาอย่างน้อยระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือการศึกษาศาสตรบัณฑิต ส่งผลให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในด้านวิชาชีพและการเป็น ผู้มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพมีความรู้และทักษะเป็นอย่างดี ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมซึ่งแสดงออกให้เห็นถึงความพร้อม เช่น พฤติกรรมความเป็นผู้นำ สอดคล้องกับงานวิจัยของโรเบิร์ตและเบรท (Egley J. Robert and Jones D. Brett, 2005 อ้างถึงใน ศิริพร ทองธรรมจินดา, 2553 : 48) ที่ได้ศึกษาการเกิดพฤติกรรมความเป็นผู้นำของครูใหญ่ พบว่า ความเข้าใจของครู ความพอใจในการทำงานและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ส่งผลให้ครูใหญ่มีความเป็นผู้นำ ซึ่งเป็นลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารหรือหัวหน้าศูนย์

อย่างไรก็ดีความพร้อมของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม นั้น เป็นความพร้อมทั้งในด้านความสามารถ (ability) และ ความเต็มใจ (willingness) ทั้งยังมีแรงจูงใจในเรื่องของการจะได้บรรจุเป็นข้าราชการ รวมไปถึงเงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่น ซึ่งเป็นแรงจูงใจให้หัวหน้าศูนย์ตั้งใจทำงานให้สำเร็จตามมาตรฐานการดำเนินงานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้วางไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวิลเลียม พอล (Williams. Michael Paul, 2003 : 770) ที่ได้ศึกษาความพร้อมในการเป็นผู้นำของผู้บริหารแล้วพบว่า ผู้บริหารจะมีความ

พร้อมด้านความเต็มใจมากขึ้น ถ้าได้รับเงินเดือนหรือผลตอบแทนอื่นเพิ่มขึ้น สำหรับหัวหน้าศูนย์นอกจากจะได้รับเงินเดือนแล้วยังได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ ด้วยซึ่งเป็นอีกแรงจูงใจหนึ่งในการทำหน้าที่หัวหน้าศูนย์และสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดำเนินการไปตามมาตรฐานบรรลุเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษาปฐมวัย

2. การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับปานกลางแต่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพธนา มิ่งเมือง (2549 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลเมืองคูคต พบว่า การบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็กของเทศบาลเมืองคูคตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมมีการดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดครบทั้ง 6 มาตรฐาน ส่งผลให้สามารถดำเนินงานเพื่อพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาได้อย่างมีคุณภาพและเหมาะสม สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริพร ทองธรรมจินดา (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐม พบว่ามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครปฐมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมาตรฐานการดำเนินงานด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก เนื่องจากคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทำหน้าที่ให้บริการ อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้กับเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, ม.ป.ป. : 1-58) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของการดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์ตามระเบียบ และการทำหน้าที่บริการ อบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กเล็กซึ่งอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่มาตรฐานการดำเนินงานด้านที่ 2 ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก กล่าวคือบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กซึ่งประกอบด้วย หัวหน้า

ศูนย์ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร การโรงและพนักงานจ้างประเภทอื่นรับทราบหน้าที่และความรับผิดชอบของตนและสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด มาตรฐานการดำเนินงานที่ 3 ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มีนโยบายให้การสนับสนุนและพัฒนาในเรื่องอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยแก่เด็กเล็ก การก่อสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ เหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็ก การจัดภูมิทัศน์ สภาพแวดล้อมคำนึงถึงสุขลักษณะที่ดี สามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุได้ มาตรฐานการดำเนินงานที่ 4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยหัวหน้าศูนย์และครูผู้ดูแลเด็กได้ดำเนินการตามมาตรฐานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น มาตรฐานกรมอนามัยและมาตรฐานกรมควบคุมโรค อย่างครบถ้วน มาตรฐานการดำเนินงานที่ 5 ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากชุมชน อยู่ในระดับมาก เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรชุมชนรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถาบันศาสนาและอื่นๆ ในการจัดการเรียนรู้และสนับสนุนด้านต่างๆ ซึ่งถือเป็นการใช้ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในชุมชนให้เกิดประโยชน์ ในขณะที่มาตรฐานการดำเนินงานด้านที่ 6 ด้านการส่งเสริมพัฒนาเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับที่สูงกว่าระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีไม่มาก แต่ละท้องถิ่นมีลักษณะทางกายภาพและเป้าประสงค์ที่แตกต่างกันทำให้การรวมกลุ่มทำได้ยาก หน่วยงานต้นสังกัดควรเป็นตัวกลาง ในการประสานให้เกิดความร่วมมือในระดับอำเภอ ระดับจังหวัดและระดับภาค เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทั้งเป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเด็กเล็กและเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาเด็กเล็กด้วย

3. ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ ด้านความสามารถกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์

พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง แต่ถ้าจำแนกในรายละเอียดของความพร้อมด้านความสามารถพบว่า ด้านความรู้กับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความสัมพันธ์ในระดับสูง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความรู้ของหัวหน้าศูนย์ไม่ว่าจะเป็นความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการเรียนรู้รวมถึงเป้าหมายของการทำงานมีผลกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในส่วนของความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความเต็มใจกับการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กล่าวคือ หัวหน้าศูนย์ที่มีความพร้อมในการทำงาน มีความสามารถในการทำงานจะดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างสมบูรณ์ต้องมีความเต็มใจหรือมีแรงจูงใจที่ดีด้วย ในส่วนของ ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์กับมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนครปฐมทั้ง 6 มาตรฐาน มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ทุกมาตรฐาน

ส่วนค่าความสัมพันธ์ระดับต่ำ ได้แก่ ความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความเต็มใจกับมาตรฐานด้านบุคลากร อาจเนื่องมาจากความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านนี้เป็นความพร้อมทางด้านจิตวิทยาที่จะทำงานสำเร็จ ซึ่งเป็นปัจจัยที่วัดได้ยากประกอบกับการบริหารงานบุคคลเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมและความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ อีกส่วนหนึ่งในเรื่องความพร้อมของหัวหน้าศูนย์ด้านความเต็มใจในเรื่องความมั่นคงกับมาตรฐานด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมของบุคคลและการปฏิบัติตามระเบียบทางราชการ

ข้อเสนอแนะ

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนั้น การสรรหาคณะกรรมการบริหารศูนย์ควรคำนึงถึงผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีความใกล้ชิดกับศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก ที่มาจากชุมชนและบุคคลหลากหลายสาขาอาชีพจะ
ทำให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนาได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความ
ร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกในระดับต่างๆ เพื่อให้เกิดการ
พัฒนาในเรื่องการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย

2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการพัฒนา
คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบประกันคุณภาพ
การศึกษาตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดไว้
ซึ่งการจะดำเนินการให้สำเร็จได้นั้นต้องอาศัยความร่วมมือ
ร่วมใจจากทุกฝ่ายและบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุก
คน ในการดำเนินงานทุกด้านให้ผ่านการประเมินตามเกณฑ์
มาตรฐาน ทั้งต้องคอยติดตาม ตรวจสอบและปรับปรุงงาน
อย่างสม่ำเสมอ ทั้งการแต่งตั้งหัวหน้าศูนย์ควรเลือกบุคคลที่มี
ความพร้อมในการปฏิบัติงานทั้งในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์และ
ครูผู้ดูแลเด็ก การสร้างขวัญกำลังใจโดยการบรรจุแต่งตั้ง การ
ปรับสถานภาพให้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์และการกำหนด
ค่าตอบแทน สิทธิ สวัสดิการต่างๆ ให้กับหัวหน้าศูนย์ เป็นสิ่ง
จำเป็นจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ซึ่งมีความรับผิดชอบ
สูงขึ้น

3. หัวหน้าศูนย์และผู้ดูแลเด็กควรส่งเสริมให้เด็กมี
พัฒนาการสมวัยและเตรียมความพร้อม ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ
อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเข้ารับการ
ศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยปฏิบัติงานตาม
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก มาตรฐานการศึกษา
ชาติและตัวชี้วัดการประเมินภายนอก ทั้งนี้ต้องเน้น คุณภาพ
และมุ่งพัฒนาให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ
ปัญญา สังคม ระดับความคิด ค่านิยม และพฤติกรรมที่พึง
ประสงค์

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยในเรื่องการส่งเสริมและพัฒนา
เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับต่างๆ โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ
ซึ่งเป็นเรื่องที่กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เห็นว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
มีการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็ก
เล็กอยู่ในระดับ ปานกลาง

2. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับความพร้อม
ของหัวหน้าศูนย์ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กให้
ได้มาตรฐานตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด

รายการอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. **คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. ม.ป.ม. : ม.ป.ท. ,
ม.ป.ป.

_____. **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. ม.ป.ม. : ม.ป.ท. ,ม.ป.ป.

เกษร สุขจินดา, “การพัฒนาบุคลากรกับความพร้อมในการ
จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

ยุทธนา มิ่งเมือง “การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล
เมืองคูคต จังหวัดปทุมธานี.” สารนิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.

รุ่ง แก้วแดง. **ปฏิวัติการศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ ฯ : สำนักพิมพ์
มติชน , 2543.

ศิริพร ทองธรรมจินดา. “พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหาร
กับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการ
ศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. **รายงานความก้าวหน้าการ
จัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัย ปี 2551-2552**. กรุงเทพฯ ฯ :
บริษัทเพลีนสตูดิโอจำกัด, 2552.

Best , John W. **Research in Education**. New York : Prentice,
Inc.,1970.

Hersey, Paul and Blanchard, Kenneth H.. **Management of
Organization Behavior**. 6thed. New Jersey : A
Simon & Schuster, 1993.

Krejcie, Robert V., and Morgan, Daryle W. “Determining
Sample Size for Research Activities” **Journal for
Education and Psychological Measurement** No
.3, November, 1970.

Michael Paul, Williams. “An Evolving Professional Discipline”
, **Dissertation Abstracts International** Volume;
Section 4, 2003.